

Windows čistá a rychlá. Bleskově!

Odstraňte datový odpad, pryč s brzdami systému a pády počítače. Tyto **TIPY A NÁSTROJE** ožíví vaše XP. Okamžitě.

DOMINIK HOFERER

Vzpomínáte si ještě, jak rychlá a zábavná byla práce na počítači, když jste jej poprvé spustili? Počítač naběhl za pár sekund, programy se spouštěly rychlostí blesku a internet sice nebyl nejrychlejší, ale nezdržovaly vás nejrůznější webové štíty, firewally a další dnes samozřejmé utility. V současnosti sice máme rychlejší připojení k internetu, ale bootování trvá věčně, okna se otevírají jako zpomalený film a pády systému přicházejí den co den. Tak to dál jít nemůže. Ukážeme vám deset největších brzd systému a prozradíme vám, jak se jich zbavit. Všechny potřebné nástroje samozřejmě najdete na Chip DVD.

1. Velký úklid disku

V průběhu let se na vašem disku nashromáždí velké množství souborů. Videá, MP3 a další soubory, jejichž původ je vám záhadou: dočasné soubory, pracovní soubory různých aplikací, soubory vznikající při pádu aplikace a kdovíco ještě. Váš disk se tak plní a vy vlastně nevíte čím. Jenže problémem není jen to, že zbytečně přicházíte o místo, ale tyto soubory také brzdí váš počítač. Harddisk je pak více fragmentovaný, práce s diskem je pomalejší. Pryč s tímto odpadem!

Odstranění veškerého odpadu není ale jednoduché. Je totiž rozsetý po celém harddisku a pro jeho smazání musíte prozkoumat úplně každý adresář. Na tuto úklidovou práci je tu ovšem HDCleaner.

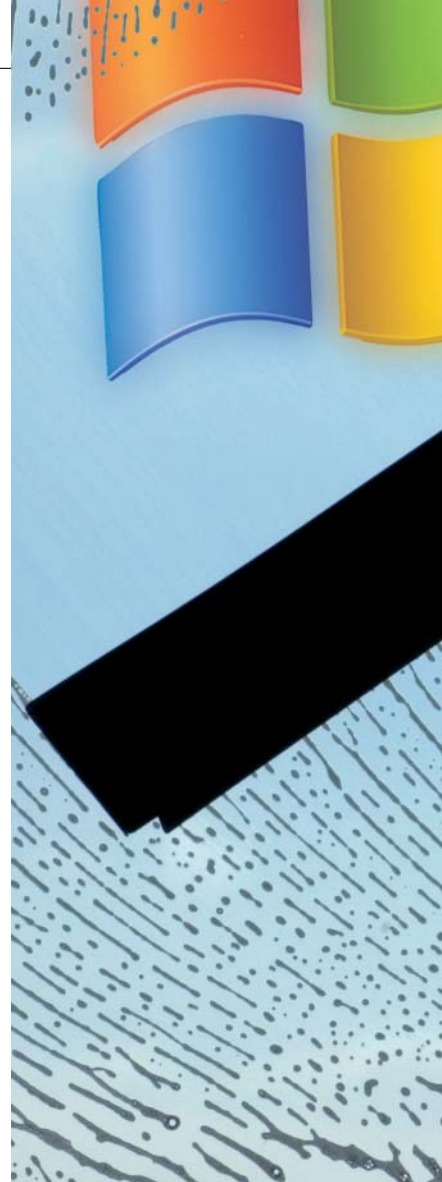
Nástroj prohledává pevný disk a vyhledává nepotřebné soubory a nevyužívané

DLL knihovny, duplikáty, ale i neplatné zástupce – a všechny dokáže ze systému odstranit. Ačkoliv je program stále v beta verzi, funguje znamenitě a práce s ním je velmi jednoduchá.

Při instalaci nabízí program dva jazyky – angličtinu a němčinu. Doporučujeme zvolit angličtinu. Zbytek instalace je automatický. Po spuštění programu zvolte »Clean Hard Drive | Choose Drive«. V pravé části okna zatrhnete ty disky, které chcete otestovat. Máte-li jich v počítači více, vyberte všechny. Chcete-li navíc zkontrolovat, jaké soubory bude program vyhledávat, kliknete vlevo nahoře na »File Masks«. Pokud chcete smazat ještě jiný typ souborů, stačí přidat vlastní masku. Pak už jen stačí kliknout na »Start«, zvolit »Delete to RecycleBin without acknowledgement« a vybrat »Scan now«. Aplikace začne prohledávat vaše disky a hledat nepotřebné soubory. Výhodou je, že program pracuje velmi rychle a práci bude mít dokončenu za pár minut.

Pokud se váš disk nevyčistil pořádně, doporučujeme sáhnout po dalších opatřeních. Otevřete si menu »Clean Center« a pusťte se do další práce. Nástroj nabídne úklid celkem v osmi kategoriích. Které zvolíte, to už záleží spíše na úrovni znečištění vašeho počítače.

Až budete mít harddisk zase dokonale vyčištěný a nebude na něm žádný zbytečný odpad, pusťte se do optimalizace výkonu disku – přesněji jeho defragmentace. K tomu je dobré sáhnout po programu JKDefrag z Chip DVD. Čím je nástroj tak skvělý? Především svou jednoduchostí – stačí jej spustit,

a už se o nic nemusíte starat, defragmentace proběhne automaticky. Další skvělou vlastností je to, že JKDefrag umí běžet jako spořič obrazovky. Zkopírujte všechny soubory z adresáře JKdefrag z Chip DVD a vložte je do adresáře Windows\System32. Poté pravým tlačítkem myši klikněte na plochu ve Windows, zvolte »Vlastnosti« a vyberte záložku »Spořič obrazovky«. Ve výběru spořičů obrazovky poté vyberte »JKDefragScreenSaver«. Jakmile si odskočíte na oběd nebo se protáhne porada, počítač místo lenivého nicnedělání bude pracovat na vašem pevném disku.

2. Detoxikace počítače

Pěstujete na svém počítači viry a trojské koně? Pak se nedivte, že místo běhání jen pokulhává. Větrelci posílají vaše osobní informace do sítě, blokují řadu služeb a tím ukrajují výkon z CPU. Je tedy zcela jasné, že tyto brzdy musí pryč. Prvním krokem je antivirový program, samozřejmě s denními updaty. Čtenáři Chipu mají velké štěstí –

každý měsíc mají zdarma na Chip DVD AVG 8.0, což je jeden ze světově nejlepších antivirů. Je třeba však hlídat i další škůdce. K tomu slouží nástroj SpyBot Search&Destroy. Ten najde všechny zbývající škůdce, malware a spyware, a nezalekne se dokonce ani trojských koní.

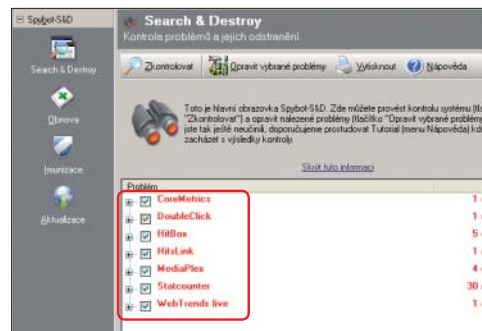
Instalace produktu je automatická a navíc v češtině. Již při instalaci se program umí připojit k internetu a stáhnout aktuální databázi škůdců. Ovládání samotného programu je také velmi jednoduché. Stačí v aplikaci kliknout na »Search & Destroy« a potom na ikonu »Zkontrolovat«, a během několika minut se zobrazí všichni škůdci, které máte v systému. Poté klikněte na »Opravit vybrané problémy«. SpyBot pak všechny škůdce odstraní.

Výhodou programu je, že obsahuje i rozšíření TeaTimer, které hlídá zásahy do registrů. Jakmile bude chtít jakákoliv aplikace provádět změny v registrech, TeaTimer vás požádá o autorizaci této změny. Tím zabráníte

tomu, aby se nežádoucí kód naboural do vašeho registru.

3. Pořádek v autostartu

Je to tak pohodlné, když se spolu s Windows spustí i e-mailový klient, ICQ a internetový prohlížeč. Jakou to má ale nevýhodu? Start

Pryč se škůdci: Spybot je skvělý čistíč. Z Windows odstraní veškerý malware.

počítače se tím prodlouží o řadu sekund. Bud si můžete během této doby udělat cappuccino, nebo automaticky spouštěné programy pročistit a nechat spouštět jen ty nutné.

V květnovém Chipu jsme vám přinesli velmi podrobný návod, jak dobu startování zkrátit na minimum. Jednalo se však o zdlouhavý proces, nyní vám ukážeme odlehčenou variantu.

Pro optimalizaci budete potřebovat nástroj Ashampoo StartUp Tuner 2, který najdete na Chip DVD. Jedná se o freeware, je ale třeba provést bezplatnou registraci.

Po nainstalování se program sám spustí. Nejprve vyberte záložku »Autostart entries« a projděte všechny položky, které jsou zde uvedeny. Pokud najdete některou, o jejíž start nestojíte, tak ji vyberte a klikněte na »Delete«.

Pokračujte vybráním záložky »Services«. Zde naleznete přehled všech služeb, které se spouští spolu se systémem. Kromě názvu služby se u každé zobrazuje i krátký popis, co služba dělá a Ashampoo také doporučí, zda je vhodné ji vypnout nebo raději nechat běžet. Pokud se jedná o službu, kterou vůbec nepoužíváte, klikněte na tlačítko »Deactivated«. Jde-li o službu, kterou používáte maximálně jednou týdně, doporučujeme kliknout na »Start when needed«. Služba se aktivuje až tehdy, když ji skutečně potřebujete.

NA CHIP DVD

Tuningová výzbroj

Ashampoo StartUp Tuner 2 ▶ Uklízí položky po startu

SpyBot Search&Destroy ▶ Hledá spyware

NTRegOpt ▶ Optimalizuje registry Windows

VLC media player ▶ Přehraje každý formát

HDCleaner ▶ Hledá nepotřebné soubory na disku

UpdateStar ▶ Automaticky aktualizuje aplikace

CCleaner ▶ Zbavuje systém odpadu

Gimp Portable ▶ Rychlý grafický nástroj

Thunderbird Portable ▶ Přenosný e-mailový klient

Foxit Reader ▶ Rychlý prohlížeč PDF

Revo Uninstaller ▶ Důkladně odinstalovává programy

Opcion Font Viewer ▶ Zobrazuje nainstalované fonty

JKdefrag ▶ Automaticky defragmentuje pevný disk

QuickTime Alternative ▶ Přehrávač souborů MOV

Real Alternative ▶ Přehrává streamy Real Player

▶ **NA DVD:** Programy k tomuto článku najdete na DVD pod indexem **ČISTÁ WINDOWS**.

4. Optimalizace programů

Čím více programů máte nainstalovaných, tím pomaleji Windows fungují. Každá nainstalovaná aplikace, každá knihovna v operační paměti znamená drobné přibrzdění systému. Jak se zbrzdění vyhnout? Použijte „portable“ aplikace, které jsou určeny pro USB disky a není třeba je instalovat. Tyto aplikace se neinstalují a nešpiní registry Windows ani nenahrávají knihovny do operační paměti. S těmito programy bude váš počítač pracovat zase jako blesk.

Jedinou vadou na kráse je, že program po zkopírování na pevný disk nevytvoří zástupce v menu Start. Toho budete muset vytvořit ručně. Naštěstí je to jednoduché. Klikněte pravým tlačítkem myši na spustitelný soubor a zvolte »Vytvořit zástupce«. Poté tohoto zástupce chytněte a přetáhněte na libovolné místo v nabídce Start.

Programy bez nutnosti instalace vám v Chipu pravidelně přinášíme. Jejich velký přehled naleznete v Chipu 5/08 v článku Počítač a klíči. Další dlouhý seznam aplikací bez nutnosti instalace naleznete na stránce www.portableapps.com. Třeba takový Gimp – grafický editor, který se vyrovná Photoshopu, ale je nesrovnatelně rychlejší a obratnější.

Nepřenosi, ale také velmi hbitý a rychlejší než originál je Foxit Reader. Nástroj drtí otesánka od Adobe jak výkonem, tak nenáročností. Příklad: rychlé projíždění dokumentu zvládne alternativní produkt s vytí-

žením CPU na 10 % a v operační paměti zabere 5 MB. Větší bratr od Adobe vytíží CPU na více než 50 % a z operační paměti si ukousne přes 20 MB.

5. Aktuální programy

Každý software bývá pravidelně aktualizován. Nové verze nabízejí nové funkce, ale nejen to. Nové verze mají uzavřené bezpečnostní mezery, a jsou tedy bezpečnější než verze starší. Kdo chce být v bezpečí, měl by mít vždy nainstalovanou poslední verzi programu. Řada aplikací umí sama kontrolovat aktuálnost – při spuštění se podívá na své domovské stránky a zkontroluje, zda není k dispozici nová verze.

Ne všechny aplikace však tuto funkci mají. Naštěstí zde máme univerzální řešení.

Nástroj UpdateStar kontroluje nainstalované programy na vašem počítači a hledá, zda není k dispozici nová verze. Pokud najde novější verzi, jedním kliknutím ji přímo z aplikace můžete stáhnout.

Program můžete nastavit tak, aby sám každý den hledal nové verze, nebo můžete vyhledání spouštět ručně. To má výhodu, že na vás nebude neustále vyskakovat okno s informacemi o nové verzi.

6. Odstranění přebytečného softwaru

Trial verze fotonástroje vypršela už před půl rokem a freeware pro zpracování hudby nepoužíváte od rozpadu vaší kapely. Přesto stále zabírají místo ve vašem počítači. Nejlepší bude, když se jich hned zbavíte. Určitě nechcete, aby váš počítač vypadal jako skříň plná kostlivců.

Prvním krokem bude vytvoření bodu obnovy systému. Nikdy nevíte, kdy po odinstalování programu a smazání nějaké knihovny přestane fungovat důležitý program. Proto zvolte »Start | Všechny programy | Příslušenství | Systémové nástroje | Obnova systému« a vytvořte bod obnovy.

Poté sáhněte po nástroji, který zajistí dokonalé odinstalování. Přehled těchto programů naleznete na stránce 56. My doporučujeme použít nástroj Revo Uninstaller, který je pro odstranění programu nejlepší. Odinstalování programu je automatické a precizní. Ale pozor: nástroj skenuje počítač a hledá soubory související s odinstalováním programem. Dejte si proto pozor,

aby nástroj nesmazal i soubory, které může využívat jiná aplikace.

Pokud ani nástroj Revo není úspěšný, bude nutné provést odinstalování ručně. Samotné smazání složky z Program Files však nestačí. Nezapomeňte také odstranit všechny záznamy z automatického spouštění programů (bod 3 tohoto návodu) a rovněž budete muset vyčistit všechny záznamy v registrech, jak si popíšeme v následujícím bodě.

7. Úklid registru

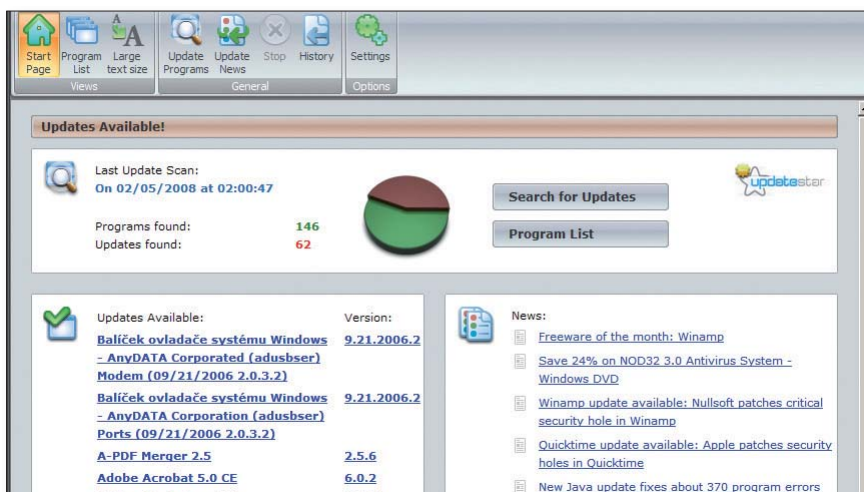
Registr Windows je nejcitlivější část systému. Každý program si do něj během instalace něco zapíše a stav této obrovské databanky je tristní. Naštěstí jsou zde výkonné nástroje, které uvedou registr zpět do kondice. Díky Chipu můžete mít plnou verzi programu TuneUp Utilities 2007 (registrace ještě stále běží!), který je profesionálem

Nové nástroje, které nezatíží PC

Stíhání alternativa: Foxit Reader otevírá PDF rychleji než originál od Adobe a nabízí dostatek funkcí.

Stále aktuální: UpdateStar kontroluje všechny nainstalované programy a hledá k nim aktualizace.

Rychlý a výkonný: Media Player Classic je rychlejší než přehrávač od Windows a poradí si s každým formátem.

na úklid i defragmentaci registru. V tomto čísle naleznete plnou verzi nástroje System Mechanic 6, což je další veličán v oblasti čištění. Do třetice můžete vyzkoušet nástroj CCleaner.

Nástroj nainstalujte z Chip DVD a spusťte. V levé části pak klikněte na »Registry« a poté na tlačítko »Hledej problémy«. CCleaner prohledá registr a najde chyby, to trvá jen pár sekund. Následně klikněte na tlačítko »Opravit vybrané problémy...«. Program ještě nabídne zálohu registru. Poté zobrazí jednotlivé problémy, na které narazil. Bez obav můžete kliknout na »Opravit všechny problémy«. Pak bude váš registr opět čistý a rychlý.

8. Organizace písem

Aby přáníčko k narozeninám vypadalo opravdu skvěle a neotřepe, budete muset použít nové a neokoukané písmo. Pokud nainstalujete jeden druh nového písma, nic dramatického se nestane. Jestliže ale sbíráte různé typy písem, pak vězte, že pár kilobajtů se promění ve velkou brzdu při startu systému. Zde pomůže jedině: písma, která často nepotřebujete, si zálohujte na CD a v počítači uchovávejte jen ta důležitá. Počítač se vám odvděčí bleskovým během.

Zálohu písma provedete takto: otevřete složku »C:\WINDOWS\Fonts«. Dvojitým kliknutím na název písma se zobrazí jeho náhled, takže hned budete vědět, které písmo potřebujete a které ne.

Přehledněji to jde s nástrojem Opcion Font Viewer, který najdete na Chip DVD. Nástroj zobrazí všechna nainstalovaná písma v přehledném náhledu.

Naše doporučení: Kontrolujte nainstalovaná písma pravidelně. Často se totiž stává, že nainstalujete program a ten sám a bez upozornění nainstaluje do systému

další fonty. A co je ještě horší – software později odinstalujete, ale fonty na počítači zůstanou.

9. Rychlejší Media Player

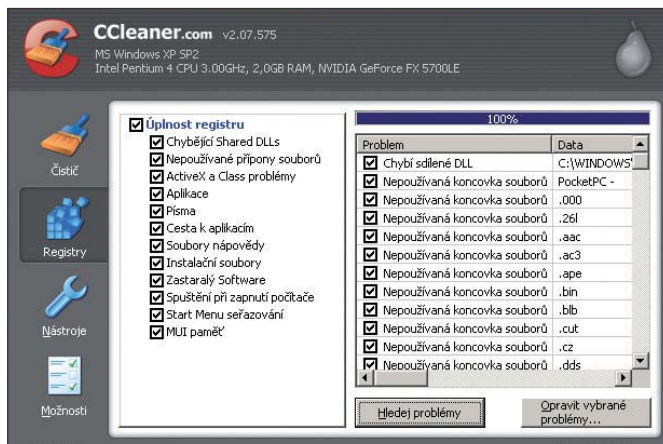
Když chcete ze sítě spustit nějaký filmeček nebo poslouchat hudbu, nutně potřebujete multimediální přehrávač. Standardně dodávaný Windows Media Player ale nevyhovuje našim představám. Neporadí si s formátem MOV, který je na internetu velmi rozšířen, nevládne ani streamy ve formátu Real Player. K microsoftskému jukeboxu tak musíte doinstalovat ještě nebezpečný QuickTime a otrěsný Real Player. Oba tyto nástroje však dokážou spolehlivě brzdit i nejrychlejší počítač, a proto si je rozhodně neinstalujte!

Abyste přehráli jak formát MOV, tak stream Real Playeru, nainstalujte si z Chip DVD nástroje QuickTime Alternative a Real Alternative.

Místo integrovaného Windows Media Playeru doporučujeme multimédia přehrávat pomocí nástroje Media Player Classic. Tento přehrávač je nesrovnatelně rychlejší, nemusí se instalovat, takže nijak neukrajuje ze systémových zdrojů, a poradí si jak s filmy, tak s hudbou.

Dnešní filmy jsou však komprimovány účinným, ale náročným kodekem MPEG-4, a když je film ve vysokém rozlišení (aspoň 720 řádků), dokáže se při přehrávání zapotit i velmi silný stroj. Pokud se vám film při přehrávání zasekává, je sledování nepříjemné. Máme pro vás dva tipy, jak se zasekávání zbavit.

Nejprve zvyšte prioritu procesu, který je zodpovědný za přehrávání. Tím se zajistí, že přehrávání nebude zdržovat třeba stahování pošty nebo antivirová kontrola na pozadí. Stiskněte [Ctrl]+[Shift]+[Esc], přejděte na záložku »Procesy«, vyhledejte proces s názvem

Vyčistí dočista: CCleaner vyčistí od nepořádku celý počítač, především pak registr systému – nejslabší místo Windows.

mplayerc.exe, klikněte na něj pravým tlačítkem myši a zvolte »Nastavit prioritu | Vysoká«. Pokud ani potom není přehrávání plynulé, přistupte k druhé fázi.

Vytáhněte z počítače síťový LAN kabel, případně deaktivujte Wi-Fi. Vypněte antivirový štít i firewall a zavřete všechny běžící aplikace: ICQ, Skype, poštovní klient, webový prohlížeč – všechno musí pryč. Nyní zkuste film spustit znovu. Pokud váš počítač není vykopávka, měl by video přehrávat plynule.

10. Úklid ovladačů

Typický problém: skener, který jste tak výhodně koupili přes internet, se stále nechce rozběhnout, ačkoliv jste nainstalovali už pět různých ovladačů. V tom rozčilení jste patrně zapoměli odinstalovat staré ovladače. Navíc se pak ještě rozčilujete nad svými Windows, proč jsou stále tak pomalá. Řešení je ale nasnadě.

Zvolte »Start | Ovládací panely | Systém | Upřesnit | Proměnné prostředí« a v okně »Systémové proměnné« klikněte na »Nová«. Název proměnné zadejte »devmgr_show_nonpresent_devices« a hodnotu proměnné zadejte 1. Vše potvrďte. Nyní otevřete »Správce zařízení«. Zde zvolte »Zobrazit« a zatrhněte položku »Zobrazit skrytá zařízení«. Uvidíte seznam veškerého hardwaru, ke kterému jsou nainstalovány ovladače. Vyberte tedy problémový skener, klikněte na něj pravým tlačítkem myši a zvolte »Odinstalovat«. Tímto způsobem můžete odinstalovat i starší hardware, který už nepoužíváte nebo který jste prodali. Ovladače aspoň nebudou brzdit chod systému. Jen si dejte pozor, ať neodinstalujete zařízení, ke kterému byste ovladače sháněli velmi těžko, jako je třeba videokamera. ☑

AUTOR@CHIP.CZ